

Handläggare
Sverker Henriksson
Telefon: 08-508 29 394**Till**
kommunstyrelsen

Grönare Stockholm

Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Förslag till riktlinjer, Grönare Stockholm, godkänns i enlighet med bilaga 1.
2. Stadsbyggnadsnämnden ska särskilt beakta riktlinjerna i arbetet med ny översiktsplan.
3. Konsekvenserna av riktlinjerna beaktas i kommunfullmäktiges budget.

Lars Rådh
StadsdirektörIngela Lindh
Biträdande stadsdirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i kommunfullmäktiges budget för 2016 i uppdrag att se över samordning, styrning och finansieringslösningar avseende grönstrukturfrågor inom Stockholms stad med syftet att staden ska kunna växa på ett hållbart sätt. Stadsledningskontoret presenterar i detta ärende förslag till nya riktlinjer för planering, projektgenomförande och förvaltning av parker och naturområden med utgångspunkt från stadens miljöprogram och översiktsplan. I riktlinjerna redovisas gemensamma förhållningssätt, de mest relevanta målen för parker och naturområden samt strategisk vägledning för hur målen ska omsättas i de centrala processerna. En viktig del av genomförandet är att en ny strategisk samordningsgrupp bildas och att inriktningen beaktas i upprättande av förslag till kommunfullmäktiges budget för 2017.

Bakgrund

Parker och naturområden har mycket stor betydelse för stockholmarnas livskvalitet och en allt tydligare roll för att möta de utmaningar som ett förändrat klimat innebär. Stockholms stad har i Vision 2040 och kommunfullmäktiges beslut om budget uttryckt en hög ambitionsnivå för den offentliga gröna miljön samtidigt som ambitiösa mål för bostadsbyggandet läggs fast. Den gemensamma inriktningen blir därmed att skapa en stad som är både tätare och grönare.

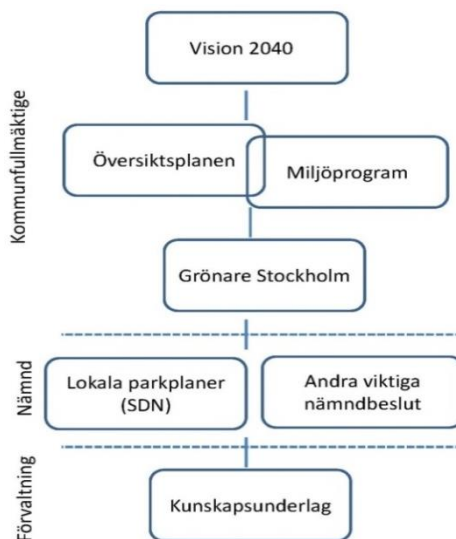
Ansvar för att planera, utveckla och förvalta parker delas mellan flera nämnder och bolagsstyrelser. Behovet av tydlig styrning och en välfungerande samordning är därmed särskilt tydligt. I kommunfullmäktiges budget för 2016 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att mot denna bakgrund genomföra en översyn av parker och naturområden enligt följande.

”Kommunstyrelsen ska se över samordning, styrning och finansieringslösningar avseende grönstrukturfrågor inom Stockholms stad. Arbetet ska ske i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser och samordnas med revideringen av stadens översiktsplan och arbetet med ökat bostadsbyggande. Syftet är att säkerställa att Stockholm växer på ett ekologiskt och socialt hållbart sätt där stadens gröna kvalitéer tillvaratas och utvecklas. I översynen ingår möjligheten att inrätta en stadsövergripande fond som kan användas till att kompensera ianspråktagen grönmark eller för investeringar i det offentliga rummet i delar av staden där behov finns.”

I detta ärende redovisas resultatet av denna översyn och ett förslag till nya riktlinjer inom detta verksamhetsområde.

Ärendet

Stadsledningskontorets översyn har inriktats på att skapa en tydligare styrning och uppföljning för parker och naturområden med utgångspunkt från stadens övergripande vision, översiktsplanen och miljöprogrammet. Det finns idag ett stort antal dokument som på olika sätt berör planering, projektgenomförande och förvaltning och många av dessa har haft oklart formell status. I ärendet redovisas en modell för styrningen inom detta verksamhetsområde och förslag till nya riktlinjer – *Grönare Stockholm* – enligt nedanstående skiss.

Syftet med de nya riktlinjerna är att lägga fast generella riktlinjer för ett grönare Stockholm och att ge strategisk vägledning för hur stadens målsättningar ska omsättas i det praktiska arbetet med planering, genomförande och förvaltning.

Målgruppen för riktlinjerna är i första hand de politiker och tjänstemän som ansvarar för olika delar av utveckling och skötsel av parker och grönområden, men även exempelvis bygg- och fastighetsbranschen, konsulter och stockholmarna i allmänhet.

Riktlinjerna Grönare Stockholm konkretiseras i sin tur i till exempel lokala parkplaner som beslutas av stadsdelsnämnderna och i tematiska kunskapsunderlag och planeringsverktyg som ger praktisk vägledning på tjänstemannanivå. Denna typ av underlag behöver kunna uppdateras löpande i takt med att förutsättningar ändras.

I riktlinjerna preciseras för det första förhållningssätt som ska vara gemensamma i alla processer och för alla aktörer som deltar i dessa. Det handlar om att skapa bästa möjliga helhetslösning, att lära av andra inom och utanför Stockholms stad samt om att arbetet ska präglas av medskapande och delaktighet från stockholmarna genom dialoger och ökad information.

För det andra beskrivs de mest relevanta målen för parker och naturområden och vilka aspekter som är centrala för att realisera dessa mål. De mål som föreslås vara styrande är följande:

- Stockholmarna ska ha god tillgång till parker och natur med höga rekreations- och naturvärden (ingår i miljöprogrammet)

- Trygga en livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald (ingår i miljöprogrammet)
- Ett effektivt resursutnyttjande och samspel mellan förvaltning och utveckling (föreslås att beredas inom ramen för arbetet med ny översiktsplan)

Den tredje delen av riktlinjerna utgörs av en strategisk vägledning för hur de gröna kvaliteterna ska säkras i stadens centrala processer för planering och utredning, projektgenomförande och förvaltning.

Genomförandet av riktlinjerna ska ske inom ramen för nämnders och bolagsstyrelserns ordinarie arbete med planering, genomförande och förvaltning. Stadsledningskontoret föreslår därutöver att den löpande samordningen förstärks och att en strategisk samordningsgrupp inrättas, under ledning av stadsträdgårdsmästaren för att stödja genomförande och öka lärandet och omvärldsbevakning inom stadens organisation. Gruppen samordnar behov av kunskapsunderlag, stadsövergripande strategier och planerings-/prioriteringsstöd och ges ett helhetsansvar för att följa upp att stadens roller, arbetssätt och organisation är ändamålsenlig.

Ärendets beredning

Stadsledningskontoret har utarbetat förslaget till riktlinjer i samverkan med exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret. Övriga berörda förvaltningar har givits möjligheter att lämna synpunkter under beredningen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret anser att förslaget till riktlinjer tillsammans med tydliggörandet av styrmodellen svarar mot uppdraget i kommunfullmäktiges budget. Samarbetet mellan berörda förvaltningar förväntas bli effektivare med gemensamma mål och förhållningssätt. Den fortlöpande samordningen underlättas genom inrättande av en strategisk samordningsgrupp och en tydligare roll för stadens stadsträdgårdsmästare.

Vidare kan stadsledningskontoret konstatera att det finns behov av en samlad geografisk analys av kvaliteter och värden i stadens grönområden. En sådan analys behöver genomföras med ett helhetsperspektiv och därför föreslås att inriktningen i dessa riktlinjer ska beaktas i arbetet med ny översiktsplan. I det sammanhanget bör strategiskt viktiga gröna samband analyseras särskilt och tydliggöras.

Uppdraget att se över investeringar i grönområden har i viss utsträckning berörts i arbetet med riktlinjerna.

Stadsledningskontoret föreslår därför att eventuella förändringar av strategi, finansiering och ansvarsfördelning för de gröna investeringarna hanteras i samband med beslut om kommunfullmäktiges budget för 2017.

Utgångspunkten bör enligt stadsledningskontoret vara att dagens process för prioritering av stadsdelsnämndernas och trafiknämndens investeringsverksamhet i huvudsak fungerar väl, men också att det behöver tydliggöras hur denna process hänger ihop med exploateringsnämndens investeringar och hur fullmäktiges mål kan realiseras på bästa sätt.